

Närstående

161122

En närstående är en person som den enskilde själv anser sig ha en nära relation till. Det vill säga det är patienten som definierar vem som är närstående. Närstående kan vara vuxen eller minderårig.

I samband med svår sjukdom är stöd från och relation till familj och vänner, dvs nätverk, kopplat till copingförmåga, mental hälsa och livskvalitet. Därför är det viktigt att på ett tidigt stadium kartlägga patientens nätverk. Familj och vänner är dessutom ofta direkt delaktiga vård och omhändertagande av den som är sjuk.

Stöd till närstående kan vara direkt avgörande för hur den som är sjuk klarar av sin sjukdom, behandling och rehabilitering. För att stärka både patient och närstående och förebygga framtida ohälsa hos närstående behöver närstående göras delaktiga och erbjudas olika stödinsatser. De stödinsatser som rekommenderas är förebyggande insatser inriktade mot psykologisk stress och negativa stressfaktorer

Sjukvården ska uppmärksamma närståendes behov och ge vägledning om vilket stöd som finns, både från landsting och kommun. Den behandlande cancerkliniken ska erbjuda närstående psykosocialt stöd i form av samtal med kurator. Detta kan ske individuellt, i par eller familjevis. Kurator har vid behov möjlighet att lotsa vidare till annan insats.

Kommunerna har enligt Socialtjänstlagen skyldighet att ge stöd åt personer som vårdar eller stödjer en närstående (2008/09:82). Anhörigstödet är organiserat under socialtjänsten i respektive kommun, dit kan man vända sig för mer information.

När det gäller barn som närstående hänvisas till separat dokument!

Länkar och referenser:

Cancerfonden om att vara närstående: <https://www.cancerfonden.se/om-cancer/att-vara-narstaende>

Närståendeförening för vuxna: www.vimil.se och www.cancerkompisar.se

Närstående nätverk för unga: www.naracancer.se

Stöd till unga närstående i Västsverige: <http://www.brackediakoni.se/vara-verksamheter/stodgrupp-unga-eller-familjer-i-sorg/vara-stodgrupper>

Bröstcancerföreningen Johanna erbjuder barnträffar till barn vars mamma eller pappa har eller har haft cancer: http://www.bro.se/local_subpageA.asp?nodeid=136333

Sjövall K. Living with cancer - Impact on cancer patient and partner. Lunds Universitet. 2011.

Kim Y, Kashy DA, Wellisch DK, Spillers RL, Kaw CK, Smith TG. Quality of life of couples dealing with cancer: dyadic and individual adjustment among breast and prostate cancer survivors and their spousal caregivers. *Annals of behavioral medicine : a publication of the Society of Behavioral Medicine*. 2008 Apr;35(2):230-8. PubMed PMID:18365297.

Goldzweig G, Hubert A, Walach N, Brenner B, Perry S, Andritsch E, et al. Gender and psychological distress among middle- and older-aged colorectal cancer patients and their spouses: an unexpected outcome. *Critical reviews in oncology/hematology*. 2009 Apr;70(1):71-82. PubMed PMID: 18762432.

Ji J, Zoller B, Sundquist K, Sundquist J. Increased risks of coronary heart disease and stroke among spousal caregivers of cancer patients. *Circulation*. 2012 Apr 10;125(14):1742-7. PubMed PMID: 22415143.